

Editoriala

Azken hilabeteetan jaso ditugun artikuluekin OSAGAIZ aldizkariaren hamargarren bolumena osatzen jarraituko dugu, pozgarria da ibili dugun bide luzea ikustea eta gustatuko litzaiguke pausoka-pausoka aurrera jarraitzea, horretarako zuen artikulua beharko ditugu.

Oraingo alean lehenengo artikuluan obesitatearen tratamendu kirurgikoaren epe luzeko emaitzak jaso dira. Gastrektomia bertikala egin ondorengo bost urteetako jarraipenaren ostean frogatu dute teknika hori eraginkorra dela pisu-galera lortzeko eta zenbait gaixotasunetan hobekuntza nabariak edukitzeko, hala nola diabetesean, hipertentsio arterialean, dislipemietan, loaren apnea buxatzailearen sindromean eta sindrome metabolikoan.

Gizartean adineko pertsonen kopurua goraka doa, zahartzen goazen bezala narriadura fisiologikoa eta prozesu kronikoak izateko probabilitatea handitu egiten da eta ondorioz arazo ekonomiko eta politiko-sozialak sortu daitezke. Pertsonengan sortzen den egoera horri hauskortasuna deitzen zaio eta beste arrisku-faktore batzuen menpe ere egoten da: alargun gelditzea, sare soziala urriagotzea, pentsio txikiak kobratzea, etxeko eta kaleko oztopo arkitektonikoak eta abar. Hauskortasun-egoeran dauden pertsonak identifikatzea garrantzitsua izango da prebentzio-neurriak hartu ahal izateko. Aldizkariaren zenbaki honetan argitaratu dugun beste artikulua baten helburua izan da hauskortasun-egoera orokorraz gain, haren dimentsio fisikoa, kognitiboa, afektiboa, soziala eta ingurunekoa euskaraz ebaluatzeko tresna bat eraikitzea eta adineko pertsonekin baliozkotzea: Hauskortasun Multidimentsionalaren Eskala (HME). Lagina Hego Euskal Herriko 201 adineko osatu zuten, 65 eta 96 urte artekoak. Emaitzek iradokitzen dute HME tresna fidagarria eta baliozkoa dela hauskortasun multidimentsionala ebaluatzeko adineko pertsona euskaldunengan, eta bereziki erabilgarria izan daitekeela bai praktika klinikoan, bai ikerkuntzan.

Beste artikulua batean aztertu dute txakurrek eta katuek pertsonen ongizatean eduki dezaketen eragina. Horretarako, Hego Euskal Herrian 346 parte-hartzailearen artean egindako inkesta baten datuak erabili ziren, haien erdiak maskotadunak. Maskotak dituzten eta maskotarik ez duten pertsonen artean ez zen desberdintasun esanguratsurik aurkitu ez ongizate mentalean, ez bakardadean eta ez gizarte-euskarrian. Parte hartu zuten gehienek bakardade-maila baxua zeukaten, ongizate mental altua eta gizarte-euskarri ona. Egileek diote etorkizuneko ikerketek lagin askotarikoagoak eta diseinu longitudinalak beharko lituzketela.

Farmazialarien txokoan bi lan interesgarri jaso ditugu. Adinekoengan polifarmaziak eduki ditzakeen arriskuak aurkezten dituen lan bat sartu dugu. Hauskortasuna detektatzeko balio dezaketen tresnak eta depreskripziorako estrategiak azaldu dituzte tratamendu farmakologikoak sinplifikatzeko, arriskuak gutxitzeko eta elkarrekintza farmakologikoak saihesteko.

Ohikoa dugun moduan, INFACetik bidali diguten azken hilabeteetako argitalpenen laburpena ere sartu dugu.

OSAGAIZek atal berri bati hasiera eman dio ale honetan, proba diagnostikoak bezala izendatu dugu eta bertan jasoko ditugu diagnostikorako erabiltzen diren proba ezberdinak, izan laborategikoak edo erradiologiakoak edo bestelakoak. Argitaratu dugun lehen artikuluan proba analitikoetan fase preanalitikoan egon daitezkeen akatsak gutxitzeko estrategiak berrikusi dira. Analitikarako laginak lortzeko eta manipulatzeko prozesuak hobetu eta estandarizatzeko gakoak irakur ditzakegu.

Dosi txikitan atalean erizaintzako graduaren ikasketetan oso erabilgarria izango den Erizaintzako oinarrizko zainketak liburu berria aurkezten dizuegu.

Bukatzeko, kritikoki aztertutako testuen (KAT) atalean azertu duten artikuluen arabera, syndrome koronario kronikoa duten pertsonetan gertaera kardiobaskular gutxiago daude klopidogrelarekin aspirinarekin baino.

Jose Ramon Furundarena Salsamendi